

[Kofod-Svendsen]

dre lande have indflydelse på en sådan udvikling?

Foreløbig er det nok væsentligt at gøre det synspunkt gældende, at det må være i de øvrige europæiske landes interesse, at dette problem ikke behandles isoleret, altså alene som et in-ternt tysk anliggende, men søges løst som led i en bredere europæisk sikkerhedsordning, og at en sådan forudsætter en afklaring af den nuværende politiske udvikling, først og fremmest i Sovjetunionen.

Så vil jeg sige lidt om de økonomiske aspekter, hvor flere jo har talt om behovet for en slags Marshallhjælp til samarbejdsvillige østeuropæiske lande. Der er næppe tvivl om, at de østeuropæiske lande har et kolossalt behov for en økonomisk saltvandsindsprøjtning i form af lån og andre former for økonomisk bistand fra Vesten.

Det står imidlertid også klart, at der er et lige så stort behov for anden form for bistand, f.eks. uddannelse i virksomhedsøkonomi og virksomhedsledelse, produktudvikling, markedsanalyse, afsætningsøkonomi, medarbejderuddannelse osv. Der vil derfor være et stort behov ikke bare for lån, men også for en omfattende vifte af uddannelses tilbud og virksomhedssamarbejde f.eks. på joint venture-basis.

For at få den størst mulige effektivitet i den økonomiske og praktiske bistand er det vigtigt, at vi i Vesten så vidt muligt koordinerer indsatsen, så den får karakter af en samlet økonomisk strategi snarere end af tilfældighedernes spil. Her må organisationer som OECD, EF og FN's økonomiske kommission for Europa inddrages i langt højere grad end hidtil.

Også i en rent dansk sammenhæng er det vigtigt, at der skabes et solidt grundlag for det økonomiske samarbejde med østeuropæiske lande. Med den virksomhedsstørrelse og -struktur, der er dominerende her i landet, er det indlysende, at Østeuropa udgør et potentielt særdeles interessant marked for danske virksomheder.

Naturligvis må initiativet til fremstød på dette nye marked først og fremmest tages af de interesserede virksomheder, men det er åbenbart, at der også er behov for en parallel indsats fra officiel side. Der er uden tvivl behov for skabelsen af en industrialiseringsfond for østeuropæiske lande baseret på en række af de principper, som også ligger til grund for Industrialiserings-

fonden for Udviklingslandenes virksomhed. Kristeligt Folkeparti vil se meget positivt på, at vi får dannet en sådan fond, og så må vi jo også se, om vi kan finde midlerne. Vi ønsker ikke, at planlagte og vedtagne midler til indsats i Den Tredje Verden bliver mindsket.

Et af de områder, hvor et samarbejde af til dels økonomisk art trænger sig stærkest på, er det miljømæssige. Det er jo en kendsgerning, at der bliver en stadig større kløft mellem de miljøforbedringsinitiativer, der tages i Vesteuropa, og behovet for en tilsvarende indsats i Østeuropa, herunder også Sovjetunionen. Det er ganske vist glædeligt at konstatere en voksende erkendelse østpå af miljøproblemerne alvor, men netop i erkendelse af, at der er tale om fælles problemer – og derfor også en fælles interesse – må vi fra vestlig side presse på for dels at få flere konkrete aftaler på dette område, dels at få tilrettelagt en langsigtet fælles strategi for miljøforbedring.

Det tredje aspekt, jeg vil tage frem – ud over det sikkerhedsmæssige og det økonomiske og under det økonomiske også handelsrelationerne – er de kulturelle aspekter, for det er jo en kendsgerning, at Øst- og Vesteuropa og til dels store dele af den vestlige del af Sovjetunionen har et fælles kulturhistorisk arvegodt med dybe rødder ikke mindst i kristen etik og social tænkning, og det er ganske løfterigt at konstatere, at denne historiske arv har overlevet 40 års kulturel ensretning og undertrykkelse i Østeuropa. I vor iver for at hjælpe vore østeuropæiske broderfolk på fode økonomisk må vi derfor ikke overse behovet for at styrke og udbygge det kulturelle samarbejde.

Vi kan utvivlsomt også bidrage til en positiv udvikling på dette område ved f.eks. på partimæssig basis at knytte forbindelser til tilsvarende partier i Østeuropa. Ikke mindst i de baltiske lande ved jeg af egen erfaring at der både er stor åbenhed og interesse for sådanne kontakter.

Til det kulturelle aspekt kan også henregnes menneskerettighedsspørgsmålet. Det er en kendsgerning, at de kommunistiske regimer i Øst på en lang række områder nærmest har ignoreret de forpligtelser med hensyn til overholdelse af menneskerettighederne, de for længst har påtaget sig ved underskrivelsen af FN-pagten og Helsinkiaftalerne. Her må vi ikke forsømme nogen lejlighed til over for vore modparter i Øst at fastholde sammenhængen mel-